

VODA NEMÁ TRÁMY

Je to k neuvěření, ale je to tak: v zemi plné řek, potoků a rybníků máme celých osmdesát procent lidí, kteří se vody musí bát – neplavců. Ve městech i okolí je spousta takových rodičů, kteří úpěnlivě volají: „Naučte nám děti plavat!“ Jsou dokonce i lidé (a také školy), kteří se stačí jejich síly a pokud jim voda dovolí, rok co rok útočí na procento neplavců. Snaží se, aby vodě „dali trámy“.

Jak se vyrábějí plavci? Kolik se nám jich za poslední dobu urodilo? Třeba zrovna v Praze, kde jsou děti Vltavou křtěné, Vltavou odchované – a přece se Vltavy musí bát. Nu, kdo hledá, najde. Třeba v Letenských sadech objeví vodní nádrž. Obvyčnou požární nádrž, která už není obyčejnou vodní nádrží, ale přeškolila se na dílnu, z níž vycházejí noví malí plavci. Tady rozbili hlavní svůj stan „Hrabalovci“, skupina obětavých a potíží neznajících plaveckých instruktorů pod vedením Metoděje Hrabala. Jejich rukama už třetí rok procházejí v letních měsících stovky pražských dětí od šesti do čtrnácti let.

Bídlo a provaz a to známé „raz, dvě, tři...“ patří do musea. Učí se metodou důvěry. Volně přeloženo, děti se učí vodě důvěřovat, zvykat si, že při trošce šikovnosti je voda nese, že si ji mohou podmanit. Zvykají si hrou, všelijakými hastrmáňky, hříbečky až k tomu splývání. Kus důležité práce připadne i malé barevné celuloidové kachničce. Popohnat ji foukáním; to i ten bázlivý zapomene, že má nos až nad vodou. A když už tam jednou je – je vyhráno. Za takových dvanáct výcvikových hodin už mohou nejpilnější z pilných uplatit své první metry.

Vlevo: Z plaveckého kursu, který pořádala pražská Slavia VŠ, mohou jít děti konečně už směle plavat na Vltavu.

„Tak – a teď si zopakujeme kraula...“

Taková je metoda důvěry, kterou s důvěrou používají v Praze a v Brně (kde je její kolébka), v Ústí i jinde, kde v zimě v létě vycházejí z bazénů i pouhých „plivátek“ děti, které mohou hrdě prohlásit – už umím plavat!

Plavecké oddíly ČSTV i školy mohou vskutku spokojeně odpovědět létu, co dělaly v zimě. Šest plaveckých oddílů a pražská plavecká sekce naučily za loňský rok plavat 2676 dětí. Letos na jaře školí dalších 600 až 700 dětí, které se už nebudou bát vody. A třebaže slunce už připaluje, pražská Slavia Vysokoškolského sportu připravuje ještě teď v červnu do Tyršova domu další kurs, k němuž si přizpůsobí bazén pro děti – vypustí jej na polovinu.

Stadión mládeže, který pořádá na podzim 89 kursů pro 130 pražských škol, si přezkoušel všech 4821 účastníků: 2354 dětí hladce uplavalo vzdálenost 25 metrů; dalších 1361 chlapců a děvčat získalo spolehlivé plavecké základy a stačí teď už jen trochu cviku na řece, aby bezpečně zdolali každou hloubku. To je tedy úspěch, až k plaveckému výcviku musela stačit i žižkovská a dejvická „plivátka“, z nichž první má rozměr 14x10 m a druhé jen 14x6 metrů.

Ještě nyní chtějí pražské školy doškolit v plavání dalších 5099 dětí, s nimiž pracuje 67 instruktorů a 25 vedoucích, učitelů i cvičitelů z plaveckých oddílů. V Brně letos vycvičí 4000 mladých plavců; další „dodají“ v Ústí, kde loni dokonce zvali venkovské školy na pár dní do města, aby školáky naučili plavat.

Způsoby jsou tedy různé – ale hlavně výsledek: je dobrý. Ročně nám však přirůstá asi čtvrt miliónu dětí. Starostí tedy neubývá; avšak přece jen, spojili se síly, za rok, za dva – nebudeme mít osmdesát procent neplavců – ba ani ne padesát... Aspoň ne mezi mládeží.

V. NOVÁK

OSUDY DOBRÉHO VOJÁKA ŠVEJKA VE SVĚTOVÉ VÁLCE

7. Když starosta odešel ze světnice, zvolal najednou Chodounský: „Kam nám zmizel Baloun?“ Ještě však, nežli se mohli dobře rozhlédnout, otevřely se dvířka za pecí, jimi se protáhl Baloun a řekl huhňavě: „Jhášhem bhl vhe sphýhýrně, hráb jsem dho něčehho, nhabrahšhem si toho dho hhuby a thed she mhi tho vhecko lhepi nha phatro: Jhe tho thesto na chlebha.“ V životě neviděli tak zamazaného rakouského vojáka. Potom se lekli, neboť viděli, že se blůza Balounovi nadula. „Co se ti to stalo?“ otázal se ho Švejk. „To jsou okurky. Sněd jsem tři a vostatní jsem vám přines.“

8. Baloun počal vytahovat okurku za okurkou a podával je kolem. Na prahu stál již starosta se světlem, který, vida tu scénu, pokřikoval se a zakvílel: „Moskali zabrali i naši zabírajom.“ – Všichni vyšli do vsi, provázeli tlupou psů, kteří se nehouževnatěji drželi kolem Balouna a nyní mu doráželi na kapsu-u kalhot, kde měl Baloun kus špeku, z chamtivosti zrádně zapřený kamarádům. „Co tak za tebou psi lezou?“ otázal se Balouna Švejk. Baloun odpověděl po delším přemýšlení: „Voni ve mně cejtějí dobrého člověka.“ Při tom ale neřekl, že má ruku v kapse na špeku.

9. Štáb kumpanie se usadil na faře a kumpanie v malém lihovaru. Účetní šikovatel s kuchaři běhali po celé vesnici, sháněli prase, ale nadarmo. Probudili také žida v krčmě, který počal si rvát pejzy a projevoval lítost nad tím, že nemůže pánům vojákům posloužit, a nakonec je nutil, aby koupili od něho stoletou krávu, hubeného hcípáka. Chtěl za ni horentní sumu, trhal si vousy a přísahal, že takovou krávu nenajdou v celé Haliči, v celé Evropě a na celém světě, že je to nejtlustší kráva, která kdy přišla na svět. Zaklínal se, že se na tu krávu jezdí dívat až od Woločisky.

10. „Zabte raději ubohého žida, ale bez krávy neodcházejte.“ Pomátl všechny svým jedem tak, že konečně tu mrchu, které by se každý ras štítíl, odtáhli k polní kuchyni. Pak ještě dlouho, když už měl peníze v kapse, plakal, že ho ožebračili, když takovou nádhernou krávu prodal tak lacino. Prosil je, aby ho pověsili, že na stará kolena udělal takovou hloupost, pro kterou se jeho otcové musí v hrobech obracet. Když se ještě před nimi vyválel v prachu, setřásl najednou ze sebe všechnu lítost, odešel domů, kde řekl své ženě: „Elsaléh, vojáci hloupí a tvůj Náthan moc chytrý.“

11. Kráva se nedala vůbec stáhnout. Při stahování přetrhli několikrát kůži, pod kterou se objevilo svalstvo, zkroucené jako vyschlé lodní lano. Zatím přitáhli pytel brambor a počali beznadějně vařit ty šlachy a kosti, zatím co vedle kuchař kuchtil v plném zoufalství z kusu té kostry důstojnickou mináž. Tato nešťastná kráva utkvěla všem účastníkům v živé paměti a je téměř jisto, že kdyby později před bitvou u Sokalu byli velitelé připomněli mužstvu krávu z Liskowic, že by se byla jedenáctá kumpanie za hrozného vzteku vrhla s bajonetem na nepřítele.

12. Kráva byla taková nestyda, že nešlo z ní vůbec udělat hovězí polévku. Čím dál se maso vařilo, tím více zůstalo sedět na kostech, tvoříc s nimi jeden celek, zkostnatělo jako byrokrat, který se půl věku pase v úředních šimlech a žere jen akta. Švejk, který jako kurýr udržoval stálé spojení mezi štábem a kuchyní, aby zjišťoval, kdy už to bude uvařeno, hlásil nakonec nadporučíkovi Lukášovi: „Pane obrlajtnant, už je z toho porculán. Ta kráva má tak tvrdý maso, že se s ním může řezat sklo. Kuchař Pavlíček, když okoušel maso, vylomil si přední zub a Baloun zadní stoličku!“